

CEGESOMA NEWSLETTER

NR 2 - SEPTEMBER 2013

[nl](#) [fr](#) [en](#)

'AAN DE VOORAVOND...': CONFERENTIECYCLUS OVER HET JAAR 1913 EN DE START VAN EEN HERDENKINGSGOLF

Dit najaar schotelen we u drie conferenties voor. Antoine Prost geeft een inleidende lezing over de herdenkingen van de Grote Oorlog aan de vooravond van de echte 'kick-off', Bruno Yammine schetst een stand van zaken van de Vlaamse Beweging anno 1913 en Peter Scholliers sluit af met een lezing over voeding en nationalisme in de Belle Epoque.

[\[MEER INFO\]](#) (<http://www.cegesoma.be>
[/cms/index_nl.php?article=2413&pag0nbr=39&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2413&pag0nbr=39&pagofs=0))

JODEN EN VERZET: TIEN SPECIALISTEN AAN HET WOORD IN KAZERNE DOSSIN

In onze vorige Newsletter kondigden we de studiedag over Joden en Verzet (20 november 2013) al aan. Het programma is intussen gekend. In tien originele bijdragen zullen evenveel specialisten ingaan op allerlei aspecten van de Joodse betrokkenheid in het verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog.

[\[MEER INFO\]](#)
[\(\[http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2410&pag0nbr=39&pagofs=0\]\(http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2410&pag0nbr=39&pagofs=0\)\)](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2410&pag0nbr=39&pagofs=0)

HISTORIKERDIALOG OVER OORLOG EN STRIPVERHALEN

Op 16 oktober organiseert de Universiteit van Luik de eerstvolgende Historikerdialoog, een publiek debat tussen Duitse en Belgische historici over de Eerste Wereldoorlog. Susanne Brandt uit Düsseldorf komt vertellen over de oorlog in stripverhalen, Philippe Raxhon en Christophe Bechet (beide ULg) becommentariëren.

[\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2407&pag0nbr=39&pagofs=0)

VERZETSLUI VERDEDIGD: HET ARCHIEF FRÉDÉRIC EYCKHOFF

Je moet het maar doen. Advocaat Frédéric Eyckhoff nam tijdens de Tweede Wereldoorlog de verdediging van meer dan 2500 verzetslui op zich. Zijn archieven worden sinds kort beheerd door het Cegesoma.

[\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2404&pag0nbr=39&pagofs=0)

NIEUW DUBBELNUMMER VAN HET BTNG: EEN RIJKE OOGST

De nieuwste editie van het Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis is een 370 bladzijden tellend dubbelnummer. Met zes artikels, tal van recensies en samenvattingen van doctoraten, en een boeiende debatrubriek over historische musea is de academische reflectie over de hedendaagse geschiedenis van België er weer wat rijker op geworden.

[\[MEER INFO\]](#) (http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2415&pag0nbr=39&pagofs=0)

[pag0nbr=39&pagofs=0](http://www.cegesoma.be/cms/index_nl.php?article=2415&pag0nbr=39&pagofs=0))

Conferentiecyclus over het jaar 1913 en de start van een herdenkingsgolf

1913. De wereld staat op een zucht van een omwenteling zonder weerga. **2013.** De vooravond van een herdenkingsgolf zonder weerga. Deze twee tijdsgewrichten vormen de rode draad van onze najaarsconferenties.

Op **23 oktober 2013** hebben we niemand minder dan de Franse historicus **Antoine Prost** te gast. Prost is voorzitter van het Franse wetenschappelijke Herdenkingscomité van de Eerste Wereldoorlog. Hij zal met een kritische blik vooruitkijken naar de golf van herdenkingsactiviteiten die eraan komt. Met de Franse casus als vertrekpunt, zal hij reflecteren over de vragen: welke aspecten van de Grote Oorlog worden herdacht, en welke niet? Verdraaien of maskeren de herdenkingen de historische realiteit?

De Franse historicus Antoine Prost.

De twee andere conferenties gaan over de laatste jaren van de lange 19de eeuw. Op **13 november** komt **Bruno Yammine**, die in 2010 aan de KULeuven promoveerde met een doctoraat over de *Drang nach Westen. De fundamente van de Duitse Flamenpolitik (1870-1914)*, een stand van zaken geven van de Vlaamse Beweging anno 1913. Op **11 december** ten slotte belicht **Peter Scholliers** een bijzonder facet van het vooroorlogse nationalisme, namelijk het ontstaan van nationale en regionale keukens. Een namiddag over culinaire identiteit dus, vlak voor de wereld zijn kookpunt bereikte. Peter Scholliers is professor aan de VUB en drijvende kracht achter de onderzoeksgroep FOST (Sociale en Culturele Voedingsstudies).

Deze drie conferenties vinden plaats op een woensdagnamiddag, in de conferentiezaal van het Cegesoma, Luchtvaartsquare 29, 1070 Brussel. Ze beginnen om 14.30u en duren tot 16.15u. Deelname is gratis, maar gelieve vooraf aan te melden via [e-mail](#) of telefoon (02/556.92.11).

Als u bent aangemeld voor onze [elektronische nieuwsbrieven](#), ontvangt u voorafgaand aan de conferenties nog een meer gedetailleerde uitnodiging. Wenst u deze nieuwsbrief te ontvangen, dan kan u dat [hier](#) melden.

Karel Strobbe

26 / 9 / 2013

◀ [Terug](#) ▶

Joden en Verzet: programma van de studiedag in Mechelen

Op **20 november 2013**, een goede 70 jaar na de aanval op het 20ste konvooi Mechelen-Auschwitz in Boortmeerbeek, organiseren Kazerne Dossin en Cegesoma samen een studiedag over Joden en Verzet.

Hieronder vindt u het programma. Vooraf aanmelden is verplicht en kan via [dit adres](#) of 02/556.92.11. De inschrijvingen lopen tot 15 november 2013. De studiedag vindt plaats in Kazerne Dossin (Auditorium "Natan Ramet"), Goswin de Stassartstraat 153, 2800 Mechelen).

Deelname aan de studiedag kost 12 euro (cash te betalen op 20 november). Dit inschrijvingsgeld omvat een broodjeslunch, twee koffiepauzes en gratis toegang tot het museumparcours op 20 november.

Daarom houden we een lange middagpauze. De voertalen zijn Nederlands en Frans. Er is geen simultaanvertaling voorzien.

Het programma

9.30u: Onthaal

Voormiddagssessie

Moderator: Rudi Van Doorslaer (Cegesoma)

- 10u Fabrice Maerten (Cegesoma): Les Juifs et la résistance: une approche générale
- 10.20u Dorien Styven (Kazerne Dossin): Het Joods Verdedigingscomité: analyse van een beladen geschiedschrijving
- 10.40u Gertjan Desmet (ARA) en Pascale Falek-Alhadeff (ARA): Bronnen voor een pluriforme geschiedenis van Joden en Verzet, 1933-1948
- 11u Discussie
- 11.15u Koffiepauze
- 11.30u Jeannine Frenk (onafhankelijke historica): *Unzer Wort* et le Poalei Zion de gauche sous l'occupation en Belgique: une éthique de dévouement et de sollicitude à l'égard de la classe ouvrière juive
- 11.50u Janiv Stamberger (UGent): Hashomer Hatzair: zionistische pioniers tijdens de bezetting in Antwerpen
- 12.10u Discussie
- 12.30u Lunch

Namiddagssessie

Moderator: Ward Adriaens (Kazerne Dossin)

- 14u Thierry Rozenblum (Mémoire de Dannes-Camiers): Rebelles et insoumis. La résistance juive à Liège (1942-1944)
- 14.20u Herman Van Goethem (Kazerne Dossin/UA): Het niet-gestructureerde, individuele Joodse verzet in België in 1940-1944
- 14.40u Laurence Schram (Kazerne Dossin): De l'Organisation Todt à la Caserne Dossin: quelques aspects de la résistance
- 15u Discussie
- 15.20u Koffiepauze
- 15.35u Marc Michiels (auteur van *Het XXste Transport naar Auschwitz*): De verzetsactie op het 20ste transport Mechelen-Auschwitz
- 15.55u Arnaud Bozzini (ULB): Ritualiser le présent. Mémoire de la résistance et du génocide chez les Juifs communistes à Bruxelles au lendemain de la Seconde Guerre mondiale
- 16.15u Discussie
- 16.30u Rudi Van Doorslaer (Cegesoma): Algemene conclusie en verdere onderzoeksperspectieven

[Hier](#) vindt u de uitnodiging in pdf-formaat.

◀ [Terug](#) ▶

Tentoonstelling met foto's van gevallen Joodse partizanen na de oorlog. (Foto Cegesoma, nr. 100.923)

De Eerste Wereldoorlog in stripverhalen. Eerstvolgende Historikerdialog vindt plaats in Luik

Op **16 oktober 2013** vindt aan de Luikse universiteit de eerstvolgende Historikerdialog plaats. De Historikerdialog is een reeks publieke debatten tussen Duitse en Belgische historici, telkens georganiseerd door een andere Belgische universiteit. Het initiatief werd eind vorig jaar in het leven geroepen door de Duitse ambassadeur in België en wordt sinds enkele maanden gecoördineerd door het Cegesoma.

De debatreeks kadert in de honderdste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog. Alle lezingen behandelen telkens een aan de Grote Oorlog gerelateerd onderwerp. Op 16 oktober geeft **Susanne Brandt**, professor aan de universiteit van Düsseldorf, een uiteenzetting over 'De Eerste Wereldoorlog in stripverhalen'. Namens de Luikse universiteit zullen professor **Philippe Raxhon** en **Christophe Bechet** Brandts lezing becommentariëren. De dialoog wordt gevolgd door een debat met het publiek.

De Historikerdialogen richten zich op een breed publiek, in het bijzonder op studenten. Het programma begint om 18u met een welkomstwoord van de Duitse ambassadeur Eckart Cuntz en de rector van de Luikse universiteit, Bernard Rentier. Aansluitend volgt een receptie.

Deze activiteit vindt plaats in de Academische Zaal van de Universiteit van Luik (Place du XX-août 7, Luik). De voertaal is het Frans. Inschrijving is gratis, maar gelieve u vóór 10 oktober vooraf aan te melden via [dit adres](#). Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de organisator, [Christoph Brüll](#).

[Karel Strobbe](#)

19 / 9 / 2013

Beeld uit de Franse stripreeks "Notre Mère la Guerre". (Copyright Futuropolis)

◀ [Terug](#) ▶

Archief Frédéric Eickhoff neergelegd in het Cegesoma

Nadat Jacques Eickhoff, zoon van advocaat Frédéric Eickhoff, ons jaren geleden opmerkzaam had gemaakt op het archief van zijn vader, is dit archief met toelating van de familie en na een lang onderhandelingsproces neergelegd in het Cegesoma. Het Eickhoff-archief kan de studie van de Duitse repressie, militaire rechtspraak en het verzet een aardige stap vooruit helpen.

Frédéric (of Freddy) Eickhoff was de verdediger van een 2500-tal verzetslui, die in het bezette België moesten verschijnen voor de Duitse militaire rechtbanken op beschuldiging van spionage, wapenbezit, hulp aan de geallieerden, het beluisteren van de Engelse radio, enzovoort. Ondanks het feit dat hij bij een aantal Duitse diensten niet bepaald op een goed blaadje stond, kon hij meer dan eens strafvermindering bekomen.

Meester Eickhoff en zijn medewerkers Delhaize en Van Hecke bewaarden al die tijd de procesdocumenten van hun zaken. Deze ettelijke meters documenten worden nu, zeventig jaar na de bezetting, opengesteld voor wetenschappelijk onderzoek.

De overeenkomst met de familie Eickhoff stipuleert dat bij raadpleging van de documenten het beroepsgeheim geëerbiedigd moet blijven en dat er dus geen namen openbaar gemaakt worden. Het archiefbestand is trouwens in vrij slechte staat, zodat vóór de eigenlijke openstelling nog enkele conservatiemaatregelen dienen getroffen te worden. Van zodra deze achter de rug zijn, zal dit kenbaar gemaakt worden en wordt raadpleging mogelijk.

[Dirk Martin](#)

17 / 9 / 2013

Frédéric Eickhoff tijdens de bezetting. (Collectie Jacques Eickhoff)

◀ [Terug](#) ▶

Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis - 2013, nr. 2-3

In oktober is het nieuwe nummer van het BTNG verschenen. Het gaat om een dubbelnummer. Zes artikels voeren de lezer naar de 19de eeuw, het Interbellum en de naoorlogse periode. Verschillende invalshoeken komen aan bod, van sociaaleconomische, over politieke en culturele tot koloniale geschiedenis.

Het nummer bevat verder een boeiende debatrubriek over het In Flanders Fields Museum en Kazerne Dossin, een overzicht van recente doctoraten en een rijke oogst aan recensies.

Kortom: niet te missen!

Voor een abonnement of een los nummer: Willem Erauw, Cegesoma, Luchtvaartsquare, 29, 1070 Brussel, jbh-admin@cegesoma.be, tel. + 32 (0)2 556 92 27

Voor meer informatie, bezoek de [website van het tijdschrift](#).

Chantal Kesteloot

27 / 9 / 2013

◀ [Terug](#) ▶